

Kompletan tekst izveštaja je dostupan na
<http://www.eumap.org/reports/2005> i
<http://www.mediacentar.org.yu>

Za dodatne informacije možete se obratiti
Milici Miletić u Medija centru, Beograd,
na miletic@mediacentar.org.yu ili + 381
11 2206912, ili Miriam Anati u OSI
Budimpešta, na manati@osieurope.org,
+ 36 30 2748533.

Saopštenje za medije

Srbija: za usklađivanje sa evropskim standardima za radiodifuziju neophodne dalje medijske reforme

Beograd i Budimpešta, 28. marta 2006. – Od uspostavljanja demokratije 2000. godine, medijske reforme u Srbiji su bile spore i nedosledne. Da bi ubrzala prilagođavanje zahtevima budućeg članstva u Evropskoj uniji, Srbija mora da se odrekne proizvoljne medijske politike i zakonodavstva. U oblasti radiodifuzije, od suštinske je važnosti da se uspostavi potpuno nezavisno nadzorno telo sposobno da preduzme sve svoje obaveze, da se u skladu sa zakonskom procedurom postave novo rukovodstvo i upravna tela bivšeg državnog radio-difuznog preduzeća, RTS, kao i da se obezbedi primena pravnog okvira za komercijalna radiodifuzna preduzeća.

Ovo su neki od najvažnijih zaključaka izveštaja za Srbiju u okviru istraživačkog projekta „*Televizija u Evropi: regulativa, politika i nezavisnost*“, koji je predstavljen danas u Beogradu. Izveštaj o Srbiji je izradila profesorka Snježana Milivojević, a proizveo i objavio Institut za otvoreno društvo (OSI) u Budimpešti. U zaključku izveštaja se pozivaju Skupština i Vlada Republike Srbije da prevaziđu trenutne nejasnoće u zakonima i propisima, kao i da se odreknu dosadašnje proizvoljnosti u medijskoj politici i zakonodavstvu kako bi se omogućio razvoj i primena nove radiodifuzne politike u skladu sa evropskim standardima.

U Srbiji je u poslednjih pet godina usvojen paket zakona o medijima, uključujući Zakon o radiodifuziji 2002. godine. Ovim zakonom utvrđeni su postupak za izdavanje dozvola za emitovanje i zakonske obaveze radiodifuznih preduzeća, i uspostavljena je Republička radiodifuzna agencija kao glavno nadzorno telo. Međutim, narušavanje postupka izbora članova Saveta agencije od strane Skupštine i kasniji politički sporovi u vezi sa tim, osporili su legalnost izbora članova i rada saveta. Postavljanje članova Saveta završeno je tek u maju 2005. godine nakon zakonskih promena koje su potkopale njegovu autonomiju. Dodatnim krugom amandmana na Zakon o radiodifuziji, avgusta 2005. godine, dodatno je oslabljena nezavisnost Agencije u odnosu na političku vlast.

Državno radiodifuzno preduzeće, Radio televizija Srbije (RTS), posluje u zakonskoj praznini od februara 2003. godine kada je istekao provobitno postavljeni rok za preobražaj u javni radiodifuzni servis. Ovaj rok je naknadno produžen do aprila 2006. godine, ali je istovremenom odlukom dozvoljeno naplaćivanje pretplate od decembra 2005. godine – pre nego što je RTS postao javni radiodifuzni servis. Opstaje politička kontrola nad ovim radiodifuznim preduzećem. Vlada je prenebregla Zakon o radiodifuziji i postavila novog Generalnog direktora RTS-a 2004. godine izražavajući nezadovoljstvo radom informativnog programa. Vlada je iskoristila ostavku

Upravnog odbora RTS-a, koja je potom usledila, kako bi zadržala RTS institucionalno u statusu državnog radiodifuznog preduzeća.

Oblast komercijalne radiodifuzije još je anarhičan sa više od 200 emitera televizijskog programa u 2005. godini. Ovakvo stanje odražava pravni haos i subjektivnost procesa izdavanja dozvola pre nego zdravu konkurenciju na tržištu. Srpsko tržište reklamiranja očigledno nije sposobno da održi toliki broj operatera, a ne postoji uvid u stvarne izvore finansiranja. Tokom autoritarnog razdoblja 90-tih godina, nekoliko radiodifuznih preduzeća je uspelo da zauzme vodeće pozicije koristeći zaštitu nedemokratskih vlasti. Zbog zakonskih praznina i nedostatka medijske politike, ove medijske imperije sada osiguravaju svoje pozicije na tržištu i ukoliko se za njih ne uspostave jasna pravila biće u poziciji da ojačaju svoju nadmoć. Privatna radiodifuzna preduzeća su u više navrata ispoljila sklonost da izveštavaju u korist političkih i ekonomskih interesa njihovih vlasnika, što je u suprotnosti sa osnovnim evropskim demokratskim standardima.

Izveštaj Instituta za otvoreno društvo sadrži 17 preporuka koje su upućene Vladi, nadzornim telima, radiofuznim preduzećima i medijima, a čije je ispunjavanje neophodno da bi Srbija napredovala u procesu jačanja demokratije i priprema za članstvo u Evropskoj uniji.

Napomena za urednike

Ovaj izveštaj je deo serije posmatračkih izveštaja *Televizija u Evropi: regulativa, politika i nezavisnost*. Izveštaje su zajedno pripremili Program Instituta za otvoreno društvo za nadgledanje i podršku pristupa Evropskoj Uniji (*EU Monitoring and Advocacy Program, EUMAP*) i Program Instituta za otvoreno društvo za medije (*Network Media Program, NMP*). Svi izveštaji su dostupni na adresi <http://www.eumap.org>. Više informacija o Institutu za otvoreno društvo dostupno je na <http://www.soros.org>.

Izveštaj o Srbiji izradila je Snježana Milivojević, profesorka Fakulteta političkih nauka, Univerziteta u Beogradu, u saradnji sa beogradskim Medija centrom. Više informacija o Medija centru možete naći na veb sajtu <http://www.mediacenter.org.yu>.